



زبان فارسی دری

زبان شیرین و دلپذیر دری، زبان نیاکان ماست. زبان شاعران و نویسندگان گانی که جاودانه ترین آثار را آفریده، ادبیات، علوم و فنون را با این زبان شیوا و رسا به جهانیان عرضه کرده اند. خاستگاه یا محل پیدایش زبان دری کجاست؟ به درستی نمیتوان گفت؛ اما گفته اند نخست در خراسان بزرگ (بلخ، بخارا، سمرقند و خجند) به دنباله زبان پهلوی از ترکیب زبانهای سعدی، خوارزمی و تخاری به میان آمده است و از آن جا به سرزمین های دیگر راه یافته است. زبان دری، فارسی و تاجکی در واقع یک زبانی است که اکنون این زبان در افغانستان به نام زبان دری، در ایران به نام زبان فارسی و در تاجیکستان به نام زبان تاجیکی شهرت دارد. زبان فارسی دری در گذشته دارای یک قلمرو بود و کشورها و نامهای امروز آن با دیروز نیز تفاوت دارد. قسمتی از افغانستان را خراسان، ایران را فارس، تاجیکستان، ازبکستان و ترکمنستان را ماوراءالنهر یا پاردریا می نامیدند. در متون نظم و نثر قدیم هر جایی که کلمه ایران ذکر شده، مراد از آن، اکثر مناطق یادشده است. دولت ایران در سال 1935م. از دنیا خواست تا نام این کشور را در نوشته های خود از پارس به ایران تغییر دهند. زادگاه اصلی زبان دری یا فارسی با توجه به شواهد تاریخی مناطقی است که بیشتر در افغانستان امروز قرار دارد. این زبان یکی از دو زبان رسمی کشور ما است. و زبان رسمی کشورهای ایران و تاجیکستان نیز میباشد. زبان دری علاوه بر کشورهای یادشده در مناطقی از ازبکستان و ترکمنستان نیز رواج دارد و برخی از مردم در کشورهای پاکستان، هند، عراق و دیگر سرزمینها با آن آشنایی دارند. وقتی دیوان شاعران بزرگ افغانستان و ایران را مطالعه میکنیم، مثنوی های پرشور، غزلهای دلنشین، قصاید بلند و پرشکوه و آثار ارزشمند ادبی؛ مانند: مثنوی معنوی مولانا، قصاید ناصر خسرو، حدیقه سنایی، بوستان و گلستان سعدی، غزلهای حافظ، شاهنامه فردوسی، غزلیات بیدل و... همه و همه با این زبان سروده شده اند.

زبان دری آنقدر زیبا است که شاعران صدای کبک کوهستان، نغمه روح پرور بلبل، آواز موج دریا و نسیم صبحگاهی را به آن تشبیه کرده اند. این زبان یکی از زبان های زنده دنیاست؛ زبانی که ابوعلی سینا و خواجه عبدالله انصاری با آن سخن گفته اند، زبان نیایشه ها، مناجات ها، حکمت ها و کتب علمی ما است. این زبان میراث گرانبغی و از افتخارات سرزمین ما به شمار میرود که باید آن را بیاموزیم و آثار گرانبغی که به این زبان نوشته شده را بشناسیم و از آنها استفاده کنیم؛ چنانکه شاعران زیادی کلمه دری را در اشعار خود به کار برده اند:

من آنم که در پای خوکان نریزم مر این قیمتی در لفظ دری را

*** ناصر خسرو ***

هزار بلبل دستان سرای عاشق را ببايد از تو سخن گفتن دری آموخت

*** سعدي ***

یکی تازه کن قصه زردهشت به نظم دری و به خط درشت

*** سعدي ***

زبان دری، فارسی و تاجکی در واقع یک زبان است، که در افغانستان به نام دری، در ایران به نام فارسی و در تاجیکستان به نام تاجیکی یاد میشود. در قدیم افغانستان را به نام خراسان، ایران را به نام پارس یا فارس تاجیکستان، ازبکستان و ترکمنستان را به نام ماوراءالنهر یا پاردریا یاد میکردند. زبان فارسی دری یکی از دو زبان رسمی کشور ما و از جمله زبانهای زنده دنیا است.